

Enhver fysisk person, der opfylder kravene i værgemålsloven, kan beskikkes som skifteværge. I en række situationer vil beskikkelse af en advokat kunne være hensigtsmæssig. Dette vil til eksempel kunne være tilfældet, hvor der skal iværksættes en efterøgning af en arving.

Ifølge bestemmelsens *nr. 1 og 2* skal skifteværge beskikkes, såfremt det ikke vides, om arvingen er i live, eller såfremt arvingens opholdssted er ukendt.

Bestemmelsen forudsættes anvendt, uanset om der er forløbet lang tid, siden man sidst har hørt fra arvingen, og uanset om betingelserne for at afsige dødsformodningsdom eller kendelse om dødsfald måtte foreligge. Det anses i så henseende for vigtigt, at boet kan berigtiges uden forsinkelse. Efter forslagens § 16, stk. 2, påhviler det i privatskiftede boer skifteværgeren at lade arvingen eftersøge, således at det så vidt muligt inden boets afslutning kan fastslås, om arvingen er i live, eller hvor arvingen opholder sig. Er spørgsmålet uafklaret ved skiftets slutning, må der gæses frem efter reglerne i lov om borteblevne.

Er der reel tvist om, hvorvidt en person er arving eller ej, kan der ikke beskikkes en skifteværge for den pågældende. I sådanne situationer kan boet ikke skiftes privat, men må udleveres til bobestyrer. Skifteværgebeskikkelse er således alene en retsgaranti for utvivlsomme arvinger.

Efter *nr. 3* skal der beskikkes skifteværge for et ufødt barn. Bestemmelsen er medtaget, da reglerne om forældremyndighed og værgemål i værgemålsloven først gælder fra fødslen. Efter arvelovens § 5 tilkommer arveret den, der er avlet inden arveladerens død, og som senere fødes levende. Det er forudsat, at et skifte kan påbegyndes inden barnets fødsel.

Efter bestemmelsens *nr. 4* skal skifteværge beskikkes, såfremt arvingen på grund af vægtemlig sygdom eller fysisk svækkelse ikke kan varetage sine interesser under boets behandling. Psykisk handicappede personer anses for at være omfattet af formuleringen. Der stilles ikke krav om bestemte former for dokumentation for tilstanden. I langt de fleste praktisk forekommende tilfælde vil det være helt utvivlsomt, at den pågældende arving befinder sig i en situation som den i bestemmelsen beskrevne. Et krav om lægeerklæring i alle disse tilfælde ville derfor medføre forsinkelse og fordyrelse af bobehandlingen. Den pågældende arvinges helbredsmæssige tilstand skal imidlertid godtgøres, men det overlades til skifterettens skøn at afgøre de nærmere krav til dokumentationen. Oplyses det f.eks., at arvingen på grund af alderdomssvækkelse er dybt senil, og har arvingen bopæl på et statshospital, et psykiatrisk plejehjem, eller et plejehjem, vil tilstanden kunne søges verificeret ved indhentelse af en erklæring fra institutio-

nen, jf. forslagens § 15, stk. 3. Er der tvivl om den pågældende arvinges tilstand eller om dokumentationen for denne, kan skifteretten gå flere veje. Skifteretten kan anmode den pågældende om at give møde i skifteretten eller lade en autoriseret bobestyrer tage en samtale med den pågældende og få undersøgt, om den pågældende ønsker en skifteværge beskikket, jf. bestemmelsen i *nr. 5*. Ønsker den pågældende ikke en skifteværge beskikket, og finder skifteretten det nødvendigt, at den pågældende repræsenteres under skiftet, kan skifteværge ikke beskikkes, uden at der foreligger en lægeerklæring.

Beskikkelse af skifteværge efter bestemmelsens *nr. 5* forudsætter, at arvingen på grund af uerfarenhed, svækket helbred eller anden lignende tilstand eller fravær har behov for bistand, og at arvingen selv ønsker en skifteværge. Det forhold, at arvingen selv skal samtykke i, at skifteværge beskikkes, bevirker, at der som regel ikke vil være behov for en nærmere dokumentation for arvingens tilstand. Bestemmelsen finder anvendelse på de samme tilfældegrupper, som det efter værgemålslovens § 7 er muligt at beskikke samværge for, idet bestemmelsen i lovforslaget dog derudover medtager de tilfælde, hvor arvingen er midlertidigt fraværende og ikke ønsker at give andre skiftefuldmagt. Skifteretten bør være opmærksom på, at skifteværgeordningen ikke misbruges, således at arvinger får en advokat som repræsentant uden at være forpligtiget til at betale sædvanligt vederlag for bistanden.

Bestemmelsens *nr. 6* dækker en række tilfælde svarende til de, der er omfattet af værgemålslovens § 47. Hvorvidt en værge har interesser, der under skiftet vil kunne komme i strid med arvingens, må vurderes fra sag til sag. Mulighed for interessekonflikt vil dog formentlig altid foreligge, hvis værgen og arvingen begge er arvinger i samme bo.

Efter bestemmelsen *nr. 7* skal skifteværge beskikkes, såfremt arvingens værge midlertidigt er forhindret i at varetage arvingens interesser. En sådan situation vil navnlig kunne foreligge, hvis værgen er syg eller bortrejst i længere tid.

Bestemmelsens *nr. 8* foreskriver endvidere, at beskikkelse skal ske, hvis arvingen midlertidigt er uden fast værge, f.eks. fordi værgen er død, eller værgemålet er frataget værgen, og en ny forældremyndighedsindehaver eller værge endnu ikke – foreløbigt eller endeligt – er udpeget eller beskikket.

Er arvingen en fond, en forening eller et selskab m.v. under stiftelse, skal der efter bestemmelsens *nr. 9* beskikkes skifteværge for arvingen. Værgen skal da varetage arvingens interesser, indtil der er etableret en bestyrelse eller et andet tilsvarende organ, der kan handle for arvingen.